

KESKKONNAAMET

Viljandi Vallavalitsus
viljandivald@viljandivald.ee

Teie 19.09.2019 nr 7-2/60-2

Meie 11.10.2019 nr 6-5/19/198-2

**Seisukoht Vaibla puhkeala detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
vajalikkuse kohta**

Keskkonnaamet on läbi vaadanud teie kirja Viljandi vallas Vaibla külas asuva Vaibla puhkeala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse seisukoha küsimise kohta, keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) eelhinnangu (koostaja Viljandi Vallavalitsus). Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lg 6 kohaselt tuleks seisukoha esitamiseks saata ka otsuse eelnõu, mida käesoleval juhul lisatud ei ole. KeHJS § 33 lg 6 alusel peab otsustaja küsima seisukohta eelhinnangule asjaomastelt pädevatelt asutustelt. Keskkonnaamet annab eelhinnangule seisukoha vaid valdkondades, mis kuuluvad Keskkonnaameti pädevusse.

Planeeringu eesmärk on detailplaneeringu peamiseks eesmärgiks on puhke- ja virgestusala ehitusõiguse määramine hoonete ja rajatiste ehitamiseks. Käesoleval juhul on eelkõige eesmärgiks Võrtsjärve ehituskeeluvööndisse rajatud sanitaarsoojaku seadustamine, ehk siis detailplaneeringu ja seeläbi ehituskeeluvööndi vähendamise läbi jätta alale ranna kasutajatele vajalik wc ja pesemisvõimalus. Algatatava detailplaneeringuga hõlmatud kinnistute juhtotstarveteks on kinnistul Promenaadi (katastriüksuse tunnus 32802:003:0220, registriosa nr 3640939) puhke- ja virgestusmaa ning kinnistul Ranna (32802:003:0033, 4089950) ärimaa. Kinnistud on eelnevalt hoonestatud, piirkond on aktiivses kasutuses puhkealana. Detailplaneering on seoses ehituskeeluvööndi vähendamisega üldplaneeringut muutev. Planeeritava ala suurus on ca 1,25 ha.

Detailplaneeringu ala jääb Võrtsjärve hoiualale (Keskkonnaregistri kood KLO2000173), mis on moodustatud Vabariigi Valitsuse 09.06.2005 määrusega nr 125 „Hoiualade kaitse alla võtmine Viljandi maakonnas“ eesmärgiga tagada EL nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud liikide ning direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide elupaikade kaitse ja soodne seisund (loendid määruses). Ala kuulub ka üle-euroopalisel kaitsealade võrgustikku Natura 2000 Võrtsjärve linnualana (keskkonnaregistri kood EE0080571) ja Võrtsjärve loodusala (keskkonnaregistri kood EE0080524). **Esitatud eelhinnangus ei ole analüüsitud detailplaneeringu eesmärgist tulenevalt mõju üle-euroopalise tähtsusega Võrtsjärve hoiualale.**

Võrtsjärve Natura 2000 ala moodustamise aluseks on Eesti-Taani koostööprojekt „Natura 2000 võrgustiku rakendamine riim- ja magevee elupaikade ning liikide suhtes Eestis“ (Eesti Loodushoiu Keskus) ning Eesti-Hollandi koostöös projekt „Linnuhoiualade väljavalimine Natura 2000 võrgustiku jaoks Eestis“ (SEI-Tallinn). Linnualade valiku ettepaneku tegi Eesti Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

Ornitoloogiaühing. Hoiualal tuleb tagada ka rahvusvahelist kaitsestaatust mitteomavate, kuid looduskaitseaduse alusel kaitstavate liikide soodsate elutingimuste säilimine.

Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi (looduskaitseadus § 32 lg 2).

Hoiualal on oluline kaitsta järve kui terviklikku ökosüsteemi ja tagada selle soodne ökoloogiline seisund. Võrtsjärv vastab loodusdirektiivi I lisa elupaigale looduslikult rohketoitelised järved (3150). Võrtsjärve hoiualale planeeritavate tegevuste võimaliku keskkonnamõju ulatamine hoiualale seostub ka veeökosüsteemidega - järve hüdrokeemilised tingimused sõltuvad otseselt veekvaliteedist. Juhul, kui sellised tegevused puuduvad on vajalik seda eelhindangus selgesõnaliselt märkida. **Käesoleval juhul ei käsitleta soojaku (wc, dušš) võimalikku mõju järvele, kui ökosüsteemile (reovee lahendus, mis eeldatavalt välistab mõju jms).**

Joonise ja detailplaneeringu algatamise eesmärki silmas pidades ei hõlma planeeringuala Võrtsjärve veeala ega ala, mis on kaetud roostikuga. Võrtsjärve hoiualale on koostatud kaitsekorralduskava aastateks 2011 – 2020, milles käsitletakse põhjalikumalt hoiualal kaitstavaid loodusväärtusi ning antakse soovitusi ala kasutamiseks arvestades hoiuala eesmärgiks olevaid kaitseväärtusi. Edaspidisel eelhindangute koostamisel palume arvestada ka andmeid, mis on leitavad kaitsekorralduskavadest. Eelhindangus tuleb välistada detailplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju hoiuala kaitse-eesmärkideks olevatele loodusväärtustele. Käesoleval juhul seda käsitletud ei ole.

Käesoleval juhul puudub ka teave, millisele kaugusele rajatud soojak Võrtsjärvest jääb. Arvestada tuleb lisaks looduskaitseaduse §-de 34 ja 37 - 38 sätetega ka veeseaduse § 118 lg 1 (veekaitsevöönd) nõuetega ning soovitage eelhindangus ka veekaitsevööndi ulatus märkida.

Kaitsekorralduskava alusel on Võrtsjärve looduslale kaitstavateks liikideks tõugjas (*Aspius aspius*), hink (*Cobitis taenia*), võldas (*Cottus gobio*) ja vingerjas (*Misgurnus fossilis*). Kaitsealuste kalaliikide elupaigad on toodud kaitsekorralduskava lisa 2. Täpsed arvukusandmed eelnimetatud liikide kohta puuduvad. Järve lõunaosas on mudastumine ulatuslikum, seega on sobivamaks elupaigaks mudaseid alasid asustatavatele vingerjale ja hink'ile. Seega palume märkida eelhindangusse ka tegevuse eeldatav negatiivne mõju hoiuala eesmärgiks olevatele kalaliikidele.

Loodusdirektiivi I lissasse kantud maismaa elupaigatüüpidest esinevad hoiualal lamminiidud (direktiivi kood 6450), niiskuslembesed kõrgrohostud (6430), vanad loodusmetsad (9010), siirdesoo- ja rabametsad (91D0), liivakivipaljandid (8220). Elupaikade asukohad on esitatud kaitsekorralduskava lisa 8, kust selgub, et planeeringualal ei ole nimetatud elupaigatüüpe määratud. Palume lisada lõik eelhindangusse.

Linnudirektiivi I lisa alusel kaitstakse linnuliike ja I lisast puuduvate rändlinnuliike ning nende elupaiku, milleks on käesoleval juhul roostikud. Teemat käsitletakse hoiuala kaitsekorralduskava lisa 4. Juhul, kui planeeringujoonisel käsitletavas piirkonnas ega sellega vahetult piirneval alal ei ole keskkonnaregistrisse kantud hoiuala eesmärgiks olevate lindude elupaika ega pesitsusalaks olevat roostikku, samuti ei jää planeeringuala vahetusse lähedusse lindude rände ja peatuspaika, siis on vajalik see eelhindangus välja tuua, samuti märkida allikaks olnud materjal (näiteks kaitsekorralduskava vms).

Natura eelhindamise eesmärgiks on hinnata kavandatava tegevuse võimalikku mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele. Eelhindamisel tuleb lähtuda järgmistest olulistest punktidest:

- Natura alade, mida kava või projekt tõenäoliselt mõjutab, iseloomustus;
 - kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura aladele;
 - Natura eelhindamise tulemused ja järeldus.
- 1) ebasoodne mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele on välistatud ja täismahulist ehk Natura asjakohast hindamist (s.o ka KSH-d Natura põhjustel) pole vaja läbi viia;
 - 2) ebasoodne mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ei ole teada ning pole piisavalt informatsiooni järelduste tegemiseks, seega tuleb jätkata Natura asjakohase hindamisega (s.o algatada tuleb KSH), või;
 - 3) tõenäoliselt kaasneb ebasoodne mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ning tuleb jätkata Natura asjakohase hindamisega (s.o algatada tuleb KSH).

Seega, eeltoodust võib järeldada, et detailplaneeringu eesmärgiks oleva tegevuse mõju on Natura 2000 alale eeldatavalt vähene või puudub, seega ei ole otstarbekas viia koostatava detailplaneeringu raames läbi asjakohast Natura hindamise protsessi.

Eelhinnangus esitatud puurkaevu asukoht nr 7386 on nimetatud ligikaudsete koordinaatidega. Sellise numbriga puurkaev asub keskkonnaregistri kohaselt ligi 800 m kaugusel lääne pool Kullisoo (32802:003:1260) kinnistul, mis eeldatavalt on vale asukoht. Keskkonnaametis olevate andmete alusel pidasime asukohta tõenäoliseks ja parandasime keskkonnaregistris puurkaevu asukoha vastavaks eelhinnangus nimetatud koordinaatidele. Palume siiski planeeringu koostamisel puurkaevu asukoht üle kontrollida ja kui see erineb eelhinnangus nimetatust, edastada õiged koordinaadid Keskkonnaametile, et saaks keskkonnaregistris puurkaevu asukoha õigeks parandada.

Eelhinnangu alusel otsuse tegemisel (sh ka selle õiguspärasuse ja asjakohasuse eest) vastutab strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja/korraldaja. Palume eelhinnangut enne selle alusel otse langetamist oluliselt täiendada. Eelhinnangu koostamise abistamiseks on Keskkonnaministeerium tellinud mitmeid juhendeid¹ mis võiks olla abiks nõuetekohase eelhinnangu koostamisel.

Lähtudes teadaolevast infost ei kaasne Keskkonnaameti hinnangul tegevusega olulist keskkonnamõju Keskkonnaameti pädevusse jäävates valdkondades, mis nõuaks KSH algamist. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeerimisseaduse § 126 lg 1 ülesannete lahendamisel planeerimismenetluse käigus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Manguse
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Lõuna regioon

Hille Lapp 510 1507 (looduskaitse)
hille.lapp@keskkonnaamet.ee

Ivo Ojamäe 730 2252 (keskkonnakorraldus)
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

¹ <https://www.envir.ee/et/ksh-juhendid-ja-uuringud>